

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, I. Krasku 491, Púchov
4. Názov projektu	Kvalitné vzdelávanie a odborná príprava – náš cieľ.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011ABH7
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub rozvoja podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností pre 21. st. – prierezové témy.
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Ivana Lazovanová
8. Školský polrok	február 2022 – jún 2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.sospuchov.sk

10.

Úvod:

Stručná anotácia

Pedagogický klub rozvoja podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností pre 21. st. - prierezové témy tvorí tím piatich pedagógov, konkrétne 4 odborní učitelia a 1 majsterka odborného výcviku. Čo sa týka odbornosti, klub má zastúpené tieto oblasti: strojárstvo, elektrotechnika, ekonomika, chémia a logistika.

Členovia klubu sa v druhom polroku školského roka 2021-2022 stretli 10 krát.

Spôsob organizácie: stretnutia cca 2 krát do mesiaca. Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: pedagogický klub s výstupmi.

Pedagogický klub sa zameriava na rozvoj podnikateľských vedomostí, ekonomického myslenia a rozvoja kľúčových kompetencií pre 21. st. v súlade s požiadavkami súčasného trhu práce ako prierezovej témy.

Cieľom realizácie aktivít nášho pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie úrovne podnikateľských vedomostí, ekonomického myslenia a projektových kompetencií žiakov naprieč vzdelávaním. Zloženie členov klubu poskytuje zvyšovanie odbornosti pedagógov v oblasti ekonomického myslenia v dôležitých odvetviach hospodárstva, keďže sú v klube zastúpené rôznorodé oblasti. Takisto aj veková štruktúra v klube proporcionálne vyvážená. Tým to prispieva k výmene skúseností nielen medzigeneračne, ale aj medzipredmetovo.

Kľúčové slová

tvorivá činnosť, prezentácie, heuristické metódy, Brainstorming, osvedčené pedagogické skúsenosti, komunikačné metódy, pozitívny image, pro-klientský prístup, komunikačné zručnosti, change management, medzipredmetové vzťahy, tvorivá dielnička, kreativita, pedagogický klub, podnikateľské vedomosti, kľúčové zručnosti, projektové vyučovanie

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom písomného výstupu je zhodnotenie doterajšej činnosti pedagogického klubu rozvoja podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností pre 21. st.- prierezové témy a jeho prínosu do výchovno – vzdelávacieho procesu. Cieľom stretnutí bola hlavne medzigeneračná výmena skúseností jednotlivých členov a vzájomná spolupráca pedagogických zamestnancov v rámci predmetových komisií odborných predmetov, ktoré sa vyučujú na našej škole. Taktiež prínosom pre učiteľov bolo vypracovanie edukačných materiálov na vyučovanie, ktoré boli odprezentované členmi na kluboch. Veľkým plusom pre našu školu bolo aj v tomto polroku pokračovanie v projektovom vyučovaní na odborných predmetoch, ktorému sme sa v rámci klubu aj v tomto polroku venovali.

Jadro:**Popis témy/problém**

V rámci pedagogického klubu sa v druhom polroku od februára do júla 2022 členovia klubu celkovo stretli 10 krát – 2 krát za mesiac.

Každé stretnutie bolo zamerané na určitú tému, v rámci ktorej členovia zdieľali svoje skúsenosti a dávali odporúčania pre výchovno – vyučovací proces.

V mesiaci február boli zrealizované dve stretnutia, kde sa členovia venovali jednej téme, a to:

1. Spôsoby prezentácie produktov tvorivej činnosti

1. stretnutie:

Na prvom stretnutí členovia klubu zdieľali možné spôsoby prezentácie produktov. Výsledkom stretnutia je spracovanie materiálu o týchto spôsoboch prezentácie.

- prípadové štúdie
- prezentácie
- eseje, písomné práce
- vytvorenie nového, prípadne inovácia pôvodného výrobku
- nápady získané pomocou metód podporujúce tvorivé myslenie

Je veľmi dôležité zamerať sa na využívanie nových metód, ktoré vplývajú na kreativitu študentov.

Metódy rozvoja tvorivého myslenia

Na podporu kreativity a tvorivého riešenia problémov pre študentov sa používajú mnohé spôsoby, ktoré sa nazývajú aj heuristiky. Medzi najpoužívanejšie heuristické metódy, ktoré sa dajú použiť i v škole na riešenie problémových úloh a rozvíjajú tvorivosť žiakov patria:

- DITOR – je odvodený od začiatkových písmen, ktoré znamenajú: D – definuj problém, I – informuj o probléme, T – tvor riešenia, nápady, O – ohodnot' riešenia, R – realizuj v praxi.
- TRIZ – používa sa na uľahčenie technickej tvorivosti, t.j. na tvorivé riešenie vedeckých úloh. Skladá sa zo štyroch etáp, a to systematickej kontroly, analytického riešenia problému, operačného riešenia problému a syntetického riešenia problému.
- Stratégia podnetných otázok – pri riešení problému sa kladú otázky zamerané na orientáciu, na prieskum faktov, obťažností a prostriedkov, na tvorbu a prieskum hypotéz. Po nich nasleduje záverečné posúdenie dosiahnutého výsledku.
- IDEALS – tento návod je zameraný na projektovanie nových a zlepšenie starých systémov pomocou jednotlivých krokov od definovania požadovaných funkcií, cez opis a hľadanie ideálneho systému až po tvorbu riešenia.
- Stratégia pre rozvoj divergentného myslenia – je najpoužívanejšia a najefektívnejšia pre tvorivé myslenie, pri ktorej sa hľadá podstata riešeného problému, výhody a nevýhody riešenia problému,

jeho následky, zámery a ciele, možnosti , č alternatívne voľby.

- Quickstorming – patrí medzi rýchle heuristiky, pretože počas dvadsiatich minút sa aplikuje na riešený problém dvanásť princípov tvorivého myslenia, ktoré stimulujú nové nápady. Sú to po sebe idúce otázky, na ktoré treba veľmi rýchlo odpovedať.
- Brainstorming – znamená v preklade búrka, vytriasanie mozgov. Touto heuristikou sa získava od účastníkov riešenia problému veľké množstvo nápadov ako ho vyriešiť, často sú to originálne, či nekonvenčné nápady. Potom nasleduje ich posúdenie návrhov podľa zadaných kritérií a výber najlepších návrhov. Existuje aj písaný brainstorming, pri ktorom účastníci návrhy na riešenie problému píšú na hárok papiera. Obdobnou je i metóda 635, počas ktorej šiesti účastníci v skupine napíšu tri návrhy /jeden účastník napíše tri a posunie hárok kolegovi/. Tento cyklus zopakujú päťkrát.
- Philips 66 – pri tejto metóde sa vytvoria skupiny zložené zo šiestich členov, zadá sa problém, každá skupina ho rieši šesť minút a potom vedúci skupiny referuje o výsledkoch svojej skupiny. Nasleduje vyhodnotenie názorov a prijatie záveru.
- Synektika – hlavnou zásadou tejto metódy je oslobodenie sa od všeobecne uznávaných právd a dogiem. Zahŕňa niekoľko etáp: nastolenie problému, určenie známeho a neznámeho, pretvorenie neznámeho na známe a následný opis, pretvorenie známeho na neznáme.
- Morfológická analýza – pri nej sa problém rozčlení na dva až päť prvkov /parametrov/, určia sa im typické vlastnosti a uskutočňujú sa kombinácie všetkých vlastností parametrov, posudzujú sa vhodnosti jednotlivých kombinácií na riešenie problému.

Členka pedagogického klubu Ing. Krchnávä vypracovala aj návrh vyučovacej hodiny s využitím metód rozvoja tvorivého myslenia:

Ekonómické cvičenia s využitím metód rozvoja tvorivého myslenia

Tematický celok – Náklady, výnosy, výsledok hospodárenia

1) Náklady, základné pojmy, členenie nákladov

- ✓ Vysvetlite na konkrétnom príklade gumárenského podniku základné pojmy:
 - nákup kaučuku od dodávateľa
 - odovzdanie kaučuku do výroby
 - spotreba kaučuku
 - úhrada faktúry dodávateľovi za kaučuk

❖ VYUČOVACIA METÓDA: práca v skupine, metóda Brainstorming

2) Kalkulácia nákladov, kalkulačný vzorec

- ✓ Určte, ktoré náklady sú v ňom priame a nepriame, ich rozdiel, jednotlivé príklady vyhľadajte v príklade

✓ **Pr.** Zostavte kalkuláciu nákladov vašej stužkovej slávnosti – prítomných je 100 osôb, pre každú jedna večera a druhá vo forme švédskych stolov, náklady na sálu, hudbu, nápoje, obsluhu, energiu a výzdobu

❖ AKTIVITA: argumentácia, metóda IDEALS

3) Výnosy

- ✓ Rozhodnite, čo je výnos, tržba príjem a pohľadávka:

Výrobný podnik dodal obchodnému podniku tovar a vystavil faktúru na 2000€. Je to

Výrobný podnik má

Obchodný podnik zaplatí z bankového účtu a výrobnému podniku pribudne na účte 2000€. Je to

❖ AKTIVITA: metóda kladenie otázok

4) Výsledok hospodárenia

- ✓ Vypočítajte výsledok hospodárenia, ak poznáte:

Celkové náklady 18 000€, celkové výnosy 30 000€, pripočítateľná položka 400€, daň z príjmov 22%

❖ AKTIVITA: práca v skupine, metóda DITOR

5) Kritický bod rentability

- ✓ Objasnite graf kritického bodu rentability, tzv. nulového bodu

- ✓ Zostrojte graf nulového bodu z nasledujúcich údajov:

❖ AKTIVITA: zostrojenie grafu na pracovný list, prípadne na PC, metódy synektiky

2. stretnutie:

Aj na druhom stretnutí sa členovia klubu venovali téme prezentácie produktov tvorivej činnosti. Zdieľali skúsenosti a vymieňali si názory na to, akým spôsobom sa dajú prezentovať produkty tvorivej činnosti na odborných výcvikoch v škole alebo vo firmách

V súčasnej pedagogickej praxi zaujíma tvorivosť veľký význam. Tvorivosť pomáha komplexne rozvíjať osobnosť žiaka v rámci celého vyučovacieho procesu. Tvorivé vyučovanie pôsobí na rozvoj tvorivého myslenia, tvorivého písania, kompozície, vnímania a čítania, je motiváciou k tvorivému učeniu sa, podporuje záujem o tvorivé aktivity, rozvíja fantáziu, umožňuje prežívať pocity z tvorivého procesu podporujúce sebavedomie žiaka, sebarealizáciu a s tým spojené i sociálne učenie a sociálne oceňovanie.

Keďže sme odborná škola, tvorivosť vo vyučovaní je na prvom mieste. Žiaci svoje tvorivé schopnosti prejavujú najmä na odborných predmetoch a praktickom vyučovaní. Praktické vyučovanie žiaci vykonávajú v škole pod vedením majstra odborného výcviku alebo priamo vo firmách pod vedením skúsených inštruktorov z praxe.

Vyučujúca praktického vyučovania, ktorá je členkou pedagogického klubu, priniesla niekoľko príkladov prezentácie produktov priamo na hodinách odborného výcviku.

Spôsoby prezentácie produktov tvorivej činnosti – odborný výcvik

Účelom výučby odborného výcviku na stredných odborných školách je získať nielen odborné vedomosti, ale rozvíjať aj konkrétne kľúčové kompetencie potrebné na výkon povolania. V procese výučby odborného výcviku sa rozvoj kľúčových kompetencií žiakov realizuje prostredníctvom vhodných aktivizujúcich vyučovacích metód. Využívame vyučovacie metódy, ktoré sa dajú vhodne aplikovať na vyučovaní odborného výcviku – metódy na rozvoj tvorivosti, metódy skupinového vyučovania, projektová metóda, pojmová mapa, situačná metóda, prípadová štúdia, pracovné listy a iné netradičné vyučovacie metódy, ako napríklad krížovka, pojmové pexeso, obrázkové pexeso. Od absolventov stredných odborných škôl sa očakávajú nielen odborné teoretické vedomosti, ale aj schopnosť komunikovať, samostatne riešiť problémy, pracovať v tíme, orientovať sa v informáciách.

V mesiaci marec sa členovia stretli tiež dvakrát a venovali sa téme osvedčených pedagogických skúseností, konkrétne:

1. OPS v oblasti vyučovania odborných predmetov
2. Prezentácia OPS súvisiacich so zvyšovaním úrovne v oblasti vyučovania

3. stretnutie:

Doba, v ktorej teraz žijeme je charakteristická rýchlymi zmenami, vzájomnými závislosťami a rôznymi prepojeniami. V pracovnom prostredí sa stále viac preferujú rôzne vzdelávacie programy na komunikáciu a tímovú prácu. Firmy, ktoré chcú uspieť na trhu práce vyhľadávajú mladých ľudí, ktorí takéto zručnosti majú už osvojené zo školy. Na stredných odborných školách tvorí základ vzdelávania žiakov vyučovanie odborných predmetov. Od absolventov stredných odborných škôl sa očakávajú nielen odborné teoretické vedomosti, ale aj komunikovať a pracovať v kolektíve. My učitelia musíme neustále hľadať cesty na zmeny, ktorými by sme žiakom mohli uľahčiť učenie, naučiť ich spolupracovať v kolektíve, riadiť ich špecifické vzťahy, ktoré sa vo vyučovacom procese vyskytujú a v neposlednom rade vytvoriť im prirodzené podmienky na učenie. Musíme tak viac skúmať a zisťovať podstatu a zmysel rôznych javov a vzťahov. Mladí ľudia sú zvedaví a klasický spôsob vyučovania im už nevyhovuje, čo je spôsobené spoločnosťou v akej žijú a rodinným zázemím. Aby žiaci pochopili učivo, musia dostať možnosť komunikovať so spolužiakmi za pomoci učiteľa a spoločne sa začleniť do poznávacieho procesu.

Vyučovanie a sprostredkovanie informácií je niečo viacej ako iba výklad učiva. Aby sme dosiahli aktívne učenie, treba, aby sa doň zapojil žiak telom aj dušou. Toto sa dá dosiahnuť iba výučbou založenou na aktívnom učení, pri ktorom vo väčšine pracujú žiaci. Študujú myšlienky, riešia problémy a aplikujú získané vedomosti do praxe. Takéto aktívne

vyučovanie je istou formou aj zábavné, ponúka príležitosti pre poskytovanie individuálnej podpory každému jednotlivcovi a vedie žiakov k osobnému zapojeniu do štúdia. Väčšinou nesedia v laviciach, môžu sa pohybovať po miestnosti a dokonca premýšľať aj nahlas. Veľmi dobre vieme, že najlepšie sa učí prakticky, ale nie je jednoduché vybrať správny spôsob. Existuje už veľa učebných zdrojov o rôznych metódach pre aktívny výcvik na vyučovaní aj s návodmi na ich prípravu a aj samotnú realizáciu. Nie všetky metódy sa dajú využiť na konkrétny predmet, preto si učiteľ musí sám zvážiť, ktoré si vyberie.

My sme v našom klube učitelia rôznych odborných predmetov a máme už overené skúsenosti z aktivizujúceho vyučovania a snažíme sa ich priebežne v rámci možností aj realizovať. Na našich stretnutiach si vymieňame skúsenosti, napríklad ako si vytvoriť skupinky žiakov, ako povzbudzovať žiakov k aktívnej činnosti, účasti na štúdiu, napríklad aj na vhodnom usporiadaní učebne. V rámci diskusie o osvedčených skúsenostiach si dávame typy aj na knižné publikácie, napríklad od Pettyho, Patersonovej, Cangelosi, Fischera, Kovalíkovej, Pikeho, Silbermana, Sitne, Kasíkovej a mnohých ďalších. V našej školskej knižnici máme dostatok titulov, z ktorých môžeme čerpať pedagogické skúsenosti napríklad prostredníctvom aktívneho vyučovania, skupinového, kooperatívneho, projektového alebo integrovaného.

4. stretnutie:

Všetky špeciálne spôsoby vyučovania si vyžadujú osobitnú prípravu, ktorá je pre učiteľa náročná. Väčšinou žiaci nie sú zvyknutí na nové aktivity a niekedy je dosť ťažké si ich na zrealizovanie získať. Rôzne nové techniky iba dopĺňajú učivo, prípadne posilňujú výklad učiva. U žiakov sa rozvíja frontálne vyučovanie (celá trieda naraz), skupinové vyučovanie (úlohy sa vypracovávajú v malých skupinách, v ktorých majú žiaci rozdelené role), samostatné štúdium (napríklad vyhľadávanie údajov na internete, v odbornej literatúre a až potom nasleduje rozbor v skupine), aktívne učenie (žiaci lepšie spoznávajú pocity, hodnoty, postoje), rozvíjajú sa zručnosti (precvičujú sa techniky a sociálne vedomosti). Rôzne techniky sú zamerané hlavne na opakovanie, utvrdenie učiva a čo je veľmi dôležité, na sebahodnotenie žiaka.

V rámci našich diskusií odporúčame nie príliš experimentovať, niekedy stačí jedna technika na týždeň (napríklad nové učivo, nová technika), nedávať žiakom veľa činností (menej je niekedy viac), dávať zrozumiteľné pokyny, vhodné sú rôzne ilustrácie, práca s obrázkami, dopĺňovačky, pojmové mapy, pexesá, ale aj klasické nástenky. Veľmi sa nám osvedčili ročníkové projekty, ktoré realizujeme vo všetkých ročníkoch a to hlavne v rámci odborného výcviku a odborných predmetov. V niektorých odboroch sa nám darí spojiť tvorbu projektov aj v rámci viacerých odborných predmetoch, napríklad: technológia, strojárka technológia a strojníctvo, alebo z projektových cvičení, čo býva aj kolektívna práca. Najlepšie práce žiakov vyberáme na konci školského roka na školskú súťaž nazvanú „O cenu riaditeľky“. Témy si navrhujú žiaci sami, prípadne ich dostanú od učiteľa. Pri niektorých náročnejších a ťažšie zapamätateľnejších témach využívame pojmové mapy, pexesá, ktoré dopĺňame aj vhodnými obrázkami, čím sa u žiakov zvyšujú viaceré zručnosti. My učitelia si týmito aktívnymi metódami vytvárame portfólia, ktoré si dopĺňame, upravujeme podľa získaných skúseností modernými vyučovacími metódami a technikami. Naše stretnutia v klube sú veľmi prínosné a tvorivé, radi sa stretávame a vymieňame skúsenosti a potom ich podľa možností realizujeme na vyučovaní. Zúčastňujeme sa taktiež odborných prednášok realizovaných MPC, v poslednej dobe prostredníctvom online komunikácie. Všetky skúsenosti a nové vedomosti nám pomáhajú lepšie zvládnuť odbornú prípravu našich študentov.

V mesiaci apríl prebehli dve stretnutia členov, kde sa venovali nasledovným témam:

1. Pozitívny image – výchova k povolaniu
2. Pro-klientský prístup, komunikačné zručnosti, argumentácia

5. stretnutie:

Členovia si zadefinovali pojem image:

Pochádza z latinského imitare, čo znamená napodobňovať, neznamená vernú napodobeninu objektu, jeho presný obraz. Označuje skôr zákazníkove vnímanie výrobku značky, obchodov alebo osôb, ktoré môže ale nemusí korešpondovať zo skutočnosťou, či celkový súhrn názorov, myšlienok a dojmov, ktoré má osoba objektu.

Image firmy je súčasnými autormi vymedzovaná ako percepcia organizácie skupinou alebo skupinami ako výsledok interakcie všetkých skúseností, znalostí, dojmov, názorov, pocitov, ktoré majú ľudia v súvislosti z danou firmou, ako celkový dojem ktorým firma pôsobí na verejnosť.

Štruktúra image

Uvádza sa 5 základných komponentov image a to:

Kognitívne komponenty, efektívne komponenty, behaviorálne komponenty, osobné komponenty, sociálne komponenty

Prvé tri korešpondujú zo zložkami postoja, a osobné a sociálne sú mienené obsahy image determinované osobnostnými a sociálnymi vplyvmi.

Niektorí autori však nepredpokladajú jednotnú štruktúru image určitých objektov u každého človeka, ale naznačujú že štruktúra image firmy vo vedomí každého jednotlivca závisí na tom aká je miera spracovania daného obrazu vo vedomí každého jednotlivca

Image ako komplexná štruktúrovaná sieť alebo schéma (vysoké spracovanie), image ako hodnotiaci postoj (stredné spracovanie), image ako globálny dojem (nízke spracovanie)

Ako sa starať o svoj image

Osobný image je jedným z dôležitých faktorov, ktoré ovplyvňujú postup v spoločnosti i uplatnenie mimo jej organizačný rámec. Usilovná a svedomitá práca, spoľahlivosť a včasné plnenie povinností samy o sebe nezaručujú úspešnú kariéru. Dobrá práca je to, za čo ste platení. Ako ďaleko to dotiahnete a ako úspešní budete, o tom rozhoduje tiež osobný image a to, ako viditeľní v organizácii budete. Zodpovední za svoju kariéru ste Vy, nie spoločnosť, v ktorej pracujete. Dynamická a úspešná spoločnosť umožní svojim zamestnancom prejavíť svoje schopnosti a nadanie. Je ale len Vás, ako konkrétne podmienky využijete.

Pokiaľ získate žiaduci profesionálny image, doplníte svoj životopis a zoznam dosiahnutých úspechov o faktor, ktorý podporí to, čo o Vás hovoria písomné materiály.

Existuje mnoho dôvodov, prečo je osobný image tak významný pre rozvoj kariéry:

- Osobný štýl ovplyvňuje rozhodovanie ľudí, ktorí majú na Váš postup vplyv.
- Všetci ľudia do určitej miery veria tomu čo vidia.
- Všeobecne majú ľudia málo času a spoliehajú sa na prvý dojem.
- úspechu si rozhoduje každý sám a dosiahnuť ho vyžaduje, aby sa každý choval ako vyslanec svojej profesie a spoločnosti.
- Váš osobný štýl Vás odlišuje od ostatných.

Ako už bolo zmienené, osobný štýl a jeho pôsobenie na ľudí je jedným z dôležitých faktorov Vašej kariéry. To, ako docielujete požadované výsledky, ako sa obliekate, ako sa chováte k druhým ľuďom, Váš vzťah ku kolegom a zákazníkom ovplyvňujú Váš postup v spoločnosti i mimo nej.

Význam osobného štýlu najlepšie oceníte, keď si uvedomíte, že každý človek má určitý

image. Osobný image je obraz každého z nás. Nie je možné nemať ho. Bez ohľadu na to, či ste s ním spokojní alebo nie, druhí vidia vždy to, čo ste sa sami rozhodli ukázať im. Jedná sa o kombináciu nemenných a premenlivých faktorov. Zatiaľ čo fyzické črty a temperament sú geneticky založené a do istej miery nemenné, napríklad spôsob chôdze, sedenie, držanie tela, je možné v rámci konkrétnych podmienok a temperamentu ovplyvniť tréningom. To, ako sa obliekate, je v prvej rade výsledkom osobného rozhodnutia a voľby.

Váš osobný image je obraz, ktorý propaguje to, čo je vo vnútri. Nemali by ste pritom zabudnúť, že súčasťou image je i prísľub, že to, čo je inzerované – zručnosti, kompetencie a hodnoty, bude také poskytnuto. Zamyslite sa preto, čo chcete touto cestou ostatným oznámiť a čo im chcete súčasne ponúknuť. Každý človek je niečím charakteristický, v jeho osobnosti existuje niečo, čo ho odlišuje od ostatných a podľa čoho je možné ho rozpoznať. Toto „niečo“ by malo byť zrejme z jeho osobného štýlu.

Tvorba pozitívneho image je súčasťou osobnostného marketingu.

Cvičenie – pozitívny image pri pracovnom pohovore

Predmet - ekonomika, odborný výcvik

Téma – Personálny manažment – Vytvorenie pozitívneho image pri pracovnom pohovore

Metóda - Philips 66 – pri tejto metóde sa vytvoria skupiny zložené zo šiestich členov, zadá sa problém, každá skupina ho rieši šesť minút a potom vedúci skupiny referuje o výsledkoch svojej skupiny. Nasleduje vyhodnotenie názorov a prijatie záveru.

Pracovný pohovor môže byť stresujúcou udalosťou. Preto sa vyplatí zapamätať si, že toto stretnutie je aj príležitosťou, kde Vy môžete klásť otázky ohľadom pracovnej príležitosti, spoločnosti, ktorú ste navštívili a ľuďoch, s ktorými budete potenciálne pracovať.

Študenti vyhodnotili pomocou metódy Philips 66 nasledujúce názory, ako vytvoriť pozitívny image na pracovnom pohovore -

- Vytvoriť dobrý prvý dojem – pozdrav, úsmev, zdvorilosť
- Dbáť na domácu prípravu – pripraviť si všetky potrebné informácie, fakty, prieskum, certifikáty
- Príprava po obsahovej stránke – role play, prezentácia
- Gestikulácia a držanie tela
- Pozitívny mentálny prístup
- Počúvajte a prispôbajte sa
- Vhodné oblečenie
- Presnosť
- Vyjadrenie záujmu, kreativity
- Hľadajte súvislosti
- Pozitívne komunikujte

6. stretnutie:

Komunikačné metódy

Aby ľudia mohli spolu žiť a spolu pracovať, dosahovať spoločné ciele, musia vedieť medzi sebou komunikovať. Ľudia okrem verbálnej a neverbálnej komunikácie využívajú aj komunikáciu prostredníctvom obrazov, grafov a symbolov.

Komunikácia v škole nielen poskytuje informácie, ale vytvára aj predpoklady pre ich utriedenie, štruktúrované usporiadanie všetkého, čo sa žiak naučí a dozvie či už v škole alebo mimo nej. Učiteľ žiaka nielen informuje, ale ho aj usmerňuje a diskutuje s ním. Využíva k

tomu prostriedky reči lingvistické (rečové), paralingvistické (poprijazykové) a extralingvistické (mimojazykové).

V súčasnosti vysoko aktuálnou je problematika sociálnych kompetencií. Internet, PC, mobilné telefóny a pod. Poskytujú síce veľa výhod, ale súčasne prinášajú so sebou i negatíva. Medzi negatívne dôsledky patrí najmä to, že sa znížil podiel priamej komunikácie medzi ľuďmi. Pribúdajú žiaci, ktorí nevedia primerane komunikovať s okolím, nerešpektujú spoločenské či skupinové pravidlá, nevedia sa prispôbiť triednemu kolektívu. Preto je vo výchovnovzdelávacom procese dôležité spolu s kognitívnymi schopnosťami rozvíjať u žiakov v oveľa väčšej miere aj sociálne schopnosti a zručnosti.

Vzťah učiteľ - žiak, ich komunikovanie je základným prostriedkom a podmienkou realizácie výchovy a vzdelania prostredníctvom verbálnych (slovných) a neverbálnych (neslovných) prejavov. Na našich školách pretrváva tzv. asymetrický – nerovnoprávny vzťah medzi komunikujúcimi subjektmi – učiteľom a žiakom.

Verbálne komunikovanie v škole - rozhovor (styk najmenej dvoch osôb, pre rozhovor platí pravidlo, dvaja ľudia nemôžu hovoriť súčasne. Ak sa toto pravidlo nedodrží – slovná komunikácia prestáva byť kvalitná) - paralingvistika (akustické prejavy, ktoré nedokážeme zapísať a uviesť v písomnej podobe, napr.: rýchlosť reči, hlasitosť reči, tón hlasu...)

Neverbálne komunikovanie

V bezprostrednom pedagogickom komunikovaní učiteľov a žiakov prebieha aj neverbálna komunikácia, t. j. komunikovanie bez slov. Neslovným komunikovaním sa vyjadrujú hlavne emócie človeka. V tomto druhu komunikácie ide napríklad o reč tela (držanie tela, mimiku, gestá, komunikáciu očami, dotykmi, pohyby v priestore, o úpravu zovňajšku). Neverbálnymi prejavmi človek vyjadruje to, čo nemôže, nevie, alebo nechce vyjadriť pomocou slov. Vizualný kontakt - v pedagogickej komunikácii má veľký význam očný - vizualný kontakt. V škole dáva učiteľ pohľadom najavo svoj postoj k žiakovmu správaniu sa, očami mu môže dokonca položiť otázku, môže uprie tzv. vyčítavý pohľad, dať odpoveď, povzbudenie. Učiteľ očami získava informácie o únave žiakov, o stave ich vnímania, sústredenosti na prácu, získava informácie o disciplíne žiakov.

Proxemika - rozlišujú sa 4 zóny komunikácie (intímna zóna, osobná zóna, sociálna zóna a verejná zóna)

Kinezika a fyzické postoje

Dotyky a gestá (haptika)

Úprava zovňajšku osobnosti a prostredí

Cvičenie - Aplikácia komunikačných metód vo vyučovacom procese

Učiteľ vo vyučovacom procese využíva všetky komunikačné metódy. Pri práci na ekonomických predmetoch sme so študentmi použili komunikačnú metódu brainstorming a Philips66.

Predmet – ekonomika, odborný výcvik

Téma – Personálny manažment - pohovor na pracovnú pozíciu

Komunikačná metóda – **brainstorming** – pomocou brainstormingu zistíte najpoužívanejšie otázky, ktoré sú kladené uchádzačom o zamestnanie na danú pracovnú pozíciu

Brainstorming – znamená v preklade búrka, vytriasanie mozgov. Touto heuristikou sa získava od účastníkov riešenia problému veľké množstvo nápadov ako ho vyriešiť, často sú to originálne, či nekonvenčné nápady. Potom nasleduje ich posúdenie návrhov podľa zadáných kritérií a výber najlepších návrhov. Existuje aj písaný brainstorming, pri ktorom účastníci návrhy na riešenie problému píšú na hárok papiera. Obdobnou je i metóda 635, počas ktorej šiesti účastníci v skupine napíšu tri návrhy /jeden účastník napíše tri a posunie

hárok kolegoi/. Tento cyklus zopakujú päťkrát.

Otázky pri pohovoroch

V priebehu výberového konania sa Vás potenciálny zamestnávateľ môže pýtať na rôzne skutočnosti. Keďže Vás počas osobného stretnutia chce čo najlepšie spoznať, či už po pracovnej, alebo osobnostnej stránke, cielene Vám môže klásť množstvo otázok z najrôznejších oblastí. Ak budete pripravení pohotovo reagovať a položenou otázkou nezostanete zaskočení, Vaša šanca na úspech sa tak znásobí.

Medzi obvyklé a najčastejšie kladené otázky počas výberového konania, ktoré sme zistili inovatívnou komunikačnou metódou **brainstorming** patria nasledujúce:

1. Otázky venované Vaším doterajším pracovným skúsenostiam

- Ako vyzerá/vyzeral Váš bežný pracovný deň v doterajšom Vašom zamestnaní?
- V akom najdôležitejšom projekte ste doposiaľ pracovali? Aká bola Vaša úloha?
- Ako ste získali svoje terajšie/posledné zamestnanie a prečo ste sa rozhodli pre zmenu?
- Akú najvyššiu zodpovednosť ste doposiaľ v rámci zamestnania mali?
- Aký druh práce Vás v doterajšej profesijnej kariére najviac zaujímal a uspokojoval?
- Dosiahli ste v poslednom zamestnaní kariérny postup? Aký?
- Cítite sa dostatočne ohodnotený za prácu, ktorú ste odvádzali/odvádzate? Prečo áno/nie?

2. Otázky venované Vaším doterajším skúsenostiam s vedením

- Považujete sa za úspešného vedúceho/vodcu? Ak áno, prečo?
- Ako by Vás asi opísali Vaši podriadení?
- Aký je Váš štýl vedenia?
- Čo máte na vedení ľudí najradšej a čo naopak nemáte radi, alebo čo Vám nevyhovuje?
- Čo považujete v oblasti vedenia ľudí za najťažšie?
- Čo podľa Vášho názoru môže ohroziť úspech tímu?
- Čo pre Vás znamená zodpovednosť a ako ju zvládajte?
- Aký typ ľudí je pre Vás najťažšie viesť/riadiť?
- Ako dokážete ľudí motivovať?
- Pôsobili ste na pozícii riadiaceho pracovníka?
- Aký typ vedenia Vám najviac vyhovuje? (ak vediete Vy a ak vedú Vás)

3. Otázky venované Vašej schopnosti riešiť konflikty a krízové situácie

- Dokážete a ste pripravení riešiť krízovú situáciu? Ako?
- Nastala situácia, kedy ste sa v práci neovládli? Ako to prebiehalo?
- Ako sa dokážete vyrovnáť so situáciami, ktoré sú zdanlivo neriešiteľné?
- Dostali ste sa niekedy do otvoreného konfliktu s kolegom/ s nadriadeným? Ako to prebiehalo?
- Ako dokážete prijať kritiku kolegu/ nadriadeného?

4. Otázky zamerané na Vašu iniciatívu a otvorenosť zmenám

- Iniciovali ste niekedy Vy sám/sama nejakú zmenu/inováciu? Akú a akým spôsobom?
- Pokiaľ by ste ponúkanú pozíciu získali práve Vy, čo urobíte ako prvé?
- Prečo by sme si spomedzi uchádzačov mali vybrať práve Vás? Čím by ste boli pre našu spoločnosť prínosom?
- Čo Vás dokáže motivovať v práci/ v živote?
- Existujú situácie, kedy ste pripravení riskovať?
- Ak ste sa niekedy rozhodli riskovať, aké boli dôsledky?

5. Otázky zamerané na Vaše komunikačné schopnosti

- Ako zvládáte situácie, keď je potrebná komunikácia z Vašej strany s osobou/kolegom, s ktorým si nerozumiete, resp. máte s ním konfliktné situácie?
- Ako riešite situácie, keď sa Vaše názory nezhodujú/rozchádzajú s kolegom/ členom tímu, v ktorom participujete?
- Ovpływňujú konfliktné situácie Váš pracovný vzťah a akým spôsobom?
- Na Vašej poslednej pracovnej situácii zohrávala komunikácia istú úlohu. Akú a ako bola komunikácia potrebná?

Čo sa pýtať počas pohovoru potencionálneho zamestnávateľa

Počas pohovoru/ výberového konania má možnosť klásť otázky nielen Váš potenciálny budúci zamestnávateľ, ale rovnakú možnosť máte aj Vy. Preto využite túto príležitosť a zistíte kladením správnych otázok informácie o spoločnosti, v ktorej sa o pracovnú pozíciu uchádzate, zistíte všetky potrebné informácie o ponúkanom pracovnom mieste.

Máte jedinečnú príležitosť zistiť stratégiu spoločnosti, plán na jej prípadné rozširovanie. Pýtajte sa na konkrétne možnosti spojené s obsadzovanou pracovnou pozíciou, napr. na možnosť profesijného rastu, kariérneho postupu, možnosti vzdelávania. Spýtajte sa na to, kto bude Váš priamy nadriadený, resp. či budete Vy sami riadiť ľudí a ak áno, aký tím budete riadiť.

Počas pohovoru má uchádzač o zamestnanie kladením správnych otázok možnosť ovplyvniť rozhodovanie potencionálneho zamestnávateľa.

Použili sme obdobnú **metódu 635**, počas ktorej šiesti účastníci v skupine napíšu tri návrhy /jeden účastník napíše tri a posunie hárok kolegovi/. Tento cyklus zopakujú päťkrát.

Vyhodnotili sme, že medzi najčastejšie kladené otázky potencionálnemu zamestnávateľovi patria –

- Aké plány, ciele, víziu má vaša spoločnosť?
- Ako vyzerá konkurenčné prostredie v oblasti pôsobenia vašej spoločnosti?
- Aké sú moje možnosti profesionálneho rastu vo vašej spoločnosti?
- Aké budú moje zodpovednosti?
- Budem riadiť ľudí?
- Komu budem reportovať a kto bude reportovať mne?
- Na tejto pozícii sa vyžaduje samostatná alebo tímová práca?
- Aké sú možnosti vzdelávania?
- Aká je politika firmy v sociálnej oblasti (benefity, poistenia, príspevky,...)?
- Vyžaduje sa cestovanie a ak áno, ako časté budú služobné cesty?
- Aké by boli kritériá hodnotenia môjho výkonu, resp. kvality mojej práce?
- Aká by bola štruktúra platu/mzdy?

V mesiaci máj členovia klubu pokračovali v téme:

1. Pro-klientský prístup, komunikačné zručnosti, argumentácia.

Druhé stretnutie bolo zamerané na tému:

2. Zmena ako súčasť reálnych situácií – „change management“.

7. stretnutie:

Komunikačné zručnosti patria medzi najdôležitejšie zručnosti, ktoré by mali ovládať nielen učitelia, ale aj žiaci. V minulosti sa im neprikladala taká dôležitosť, akú majú v súčasnosti. Komunikácie výrazne ovplyvňuje výsledok sociálneho kontaktu. Najmä pre učiteľa je

komunikácia nevyhnutnou súčasťou jeho profesijných kompetencií pri výkone učiteľského povolania.

Komunikačné zručnosti využívame vo všetkých sférach pracovných činností, ale najmä v povolaniach, kde sa denne stýkame s ľuďmi. Úspech v určitých povolaniach, ako napríklad povolanie diplomata, učiteľa, psychológa či herca, v značnej miere závisí od úrovne komunikačných zručností

Ľudia sú zväčša presvedčení, že vedia nadväzovať primerané vzťahy, oslovujú iných spôsobom, aký sa vyvinul v priebehu ich socializácie do spoločnosti. Obyčajne si s tým vystačia po celý život, aj keď ho prežijú v konfliktoch a nedorozumeniach. Nezamýšľajú sa nad tým, čo tieto nedorozumenia spôsobuje a aký je ich vlastný podiel na nich. Skúsenosti ukazujú, že od našich komunikačných schopností závisí aj náš úspech. Vedieť efektívne komunikovať má iný význam, ako manipulovať s ľuďmi v záujme ekonomických a mocenských cieľov.

Ako nepripravených v schopnosti diskutovať a obhajovať vlastné názory hodnotíme čerstvých absolventov stredných škôl.

V prípadoch, keď sa usilujeme zaviesť do vzdelávacieho procesu viac interakcie a diskusie, naša snaha stroskotáva na ustráchanosti a pasivite žiakov aktívne sa k niečomu vyjadriť: *Jeden kolega pekne povedal, že žiaci dnes alebo posledných desať rokov majú hrôzu z dvoch otázok. Čo si o tom myslíte? A čo vás zaujíma?* Kritika sa ozývala v skupinových rozhovoroch aj z úst niektorých študentov: *Veľakrát sa stáva, že máme nejaké cvičenie a nikto sa nehlási. Nikto proste nechce povedať, čo si myslí.* Jedným z dôvodov limitovanej schopnosti žiakov vyjadriť sa môže byť ich dlhodobé pôsobenie vo vzdelávacom prostredí, v ktorom sa ich len málokedy niekto opýta na ich názor.

Preto sa snažíme rozvíjať u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Vytvárajú rôzne projekty, prezentácie, modelové situácie.

Vedieť prezentáciu správne naštruktúrovať, schopnosť súvisle a zrozumiteľne prezentovať a vedieť veci „predať“ považovali za dôležitú zručnosť aj samotní žiaci. Niektorí v súvislosti s rozvojom komunikačných zručností kritizujú postupné prevládanie písomných skúšok nad ústnymi. Dôraz na písomné skúšanie vnímajú ako obmedzovanie možností na budovanie svojich komunikačných zručností: *Človek by sa podľa mňa mal vedieť vyjadriť, mal by vedieť vystúpiť, mal by aj na pracovnom pohovore vedieť komunikovať, lebo to je jediná šanca veľakrát, že zaujme ten človek tým, že sa dokáže vlastne predať. Tým, že čím ďalej, tým viac skúšok, aspoň u nás, prechádza z ústnej na písomné a deväťdesiatpäť percent skúšok je písomných a už pomaly ani nie písomných, ale testov, tak ja mám žiakov, ktorí keď majú vystúpiť len pred svojimi spolužiakmi, tak sú z toho v takom strese, že majú z toho zdravotné problémy, že sa trasú, že to nedokážu jednoducho a už, keď sa tam postaví, tak sa nedokážu vyjadriť.*

Naším cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce sa naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznajú ich funkciu, formálnu úpravu a vedia ju aplikovať,
- vytvoriť základné písomnosti v elektronickej podobe,

- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT,
- identifikovať a popísať problém, podstatu javu,
- navrhnúť postup riešenia problému a spracovať algoritmus,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich,
- na základe získaných informácií formulovať jednoduché závery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivovane prezentovať svoje produkty, názory,
- prijať kompromis alebo stanovisko inej strany,
- poznať základy jednoduchej argumentácie a vie ich použiť na obhájenie vlastného postoja,
- využívať rôzne typy prezentácií,
- aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho projektu
- proaktívne riadiť (zahŕňa zručnosti ako je plánovanie, organizovanie, riadenie, vedenie a poverovanie), prezentáciou predstaviť výsledky svojej práce širšej verejnosti,
- chápať a rešpektovať hodnoty duševného vlastníctva.

Prezentačné zručnosti a schopnosť diskutovať a obhajovať vlastné názory patria medzi komunikačné zručnosti, ktoré zamestnávateľia považujú za dôležité. U absolventov škôl však podľa názoru zamestnávateľov nie sú dostatočne rozvinuté. Medzi komunikačné zručnosti, ktorých rozvoj považujú zamestnávateľia za štúdiom zanedbávané, patrí taktiež aktívne počúvanie. Práve počúvanie s porozumením je však významným nástrojom zefektívňovania diskusie, ako aj otvárania možností na presadenie svojich názorov.

Žiakov preto pripravujeme na pracovný pohovor, kde prezentujú svoje schopnosti, záujmy, postoje a zároveň dokážu dobrým argumentom nielen vyjadriť svoj názor alebo presvedčenie, ale aj umožnia druhej strane v komunikácii pochopiť, ako k svojmu názoru či presvedčeniu dospeli. Argument dodáva do komunikácie istotu a systém, jeho osvojenie je prvým krokom ku kultivácii myslenia a hlbšej analýze sveta okolo nás. Žiaci si osvojujú štruktúru argumentu, vyskúšajú si ju na konkrétnych príkladoch a pochopia, ako sa vytvárajú jej jednotlivé časti. Naučia sa argumenty spájať do konzistentných celkov a na základe praktických cvičení pochopia, ako dobre postavený argument zblížuje pohľady na svet rôznych ľudí.

Takéto osvojenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu, v súčasnosti najčastejšie realizujeme pomocou rozmanitých aktívnych foriem, nácviku a tréningového procesu.

Slabá úroveň komunikačných zručností absolventov stredných škôl ich znevýhodňuje nielen na pracovnom trhu, ale aj pri zapájaní sa do každodenného života a občianskej spoločnosti. Nedostatočné komunikačné zručnosti môžu spôsobovať aj nízku kvalitu medziľudských vzťahov. Implementácia väčšieho množstva výučbových metód, ktoré sú založené na diskusii a interakcii medzi aktérmi vo vzdelávacom procese, je nevyhnutná pre podporu rozvoja komunikačných zručností u žiakov. Napokon, efektívna sebareprezentácia, schopnosť argumentovať a obhájiť svoje názory či vykomunikovať svoje požiadavky je už dnes očakávanou súčasťou väčšiny vysokokvalifikovaných zamestnaní.

8. stretnutie:

Change management alebo Riadenie zmien je jedným z najdôležitejších faktorov úspechu pre akékoľvek podnikanie v dnešnom neustále sa meniacom svete.

Svet podnikania sa mení rýchlym tempom: technológia sa neustále vyvíja, trendy zákazníkov sa menia, pravidelne sa zavádzajú nové trhové regulácie a podniky sa musia vyrovnávať s

bezprecedentnými globálnymi krízami.

Spoločnosti, ktoré sa nedokážu prispôbiť a chopiť sa príležitostí na rast, sú s najväčšou pravdepodobnosťou agilnými konkurentmi prekonané a dokonca zaniknú. Preto by príprava na zmenu mala byť jednou z vašich najvyšších priorít.

Základným princípom systémového prístupu myslenia v riadení zmeny pre efektívne učenie v kontexte rozvíjania inovácií pri vytváraní bezpečného, podporujúceho, reflexívneho prostredia je participatívne vedenie procesu zmeny, zdieľanie predstáv o potrebnom, realistickom a motivujúcich smerovaní školy. Riadenú zmenu môže naplňovať tím pre rozvoj školy, ktorý využil možnosť byť samostatný, zodpovedný za proces riadenia zmeny, vnútornú a vonkajšiu reflexiu, zdieľanie výstupov s ostatnými a povzbudzovanie ostatných k sebarozvoju. Ide o tímovú spoluprácu, naštartovanie vnútornej motivácie väčšiny učiteľov pre nastavené ciele školy, prebudenie túžby získavať ďalšie zdroje pre inovatívny prístup k učeniu žiakov, vytváranie bezpečného učiaceho sa prostredia v škole komplexne.

V súvislosti s rýchlo napredujúcimi technologickými zmenami sa na celom svete sa väčšia pozornosť venuje téme školských inovácií. Školy sa menia pomalšie, ako sa mení svet okolo nich. Ak sa pozrieme na to, čím sa zväčša zaoberajú mladí ľudia mimo školy, zistíme, že si vyhľadávajú informácie rôzneho druhu, porovnávajú ich, spracovávajú rôznym spôsobom prioritne cez informačné technológie. Vymoženosti techniky sú súčasťou ich života v každom smere a majú niektoré zručnosti, ktoré dospelým chýbajú. Niekedy sú tieto zručnosti na úkor takých, ktoré v živote nutne potrebujú. Vedomosti získané v škole sa im zdajú nepotrebné, pretože v nich nevidia zmysluplnosť a prepojenie so skutočným životom. Prostredie, v ktorom sa učia, je málo podnetné. Je to dostatočná výzva na to, aby sa škola prispôbila potrebám a očakávaniam mladých ľudí, aby nezaostávala za pokrokom, aby ich vedela dostatočne motivovať, rozvíjať a pripraviť pre budúcnosť.

Ukázalo sa, že iba vybavenie škôl modernými technológiami, resp. iné čiastkové zmeny (*zmodernizovanie priestoru, vybavenie novými učebnými pomôckami, učebnicami, nový prístup v učení, iná metodika, školské vzdelávacie programy a pod.*) neprinášajú žiadateľnú zmenu. Je potrebné pripravovať na tieto zmeny aj pedagógov, ktorí sú vo vyššom veku a tým aj ťažšie prispôbiví.

Nároky na manažment škôl sú v každom ohľade nesmierne vysoké. Ešte stále pomerne „turbulentné“ ekonomicko-legislatívne prostredie núti manažérov škôl neustále si doplňovať vedomosti v oblasti práva, ekonómie cudzích jazykov a informačno-komunikačných technológií. Každý riaditeľ sa buď cíti byť viac riaditeľom, ktorý aj učí alebo učiteľom, ktorý aj riadi.

Zmena vo vzdelávacej inštitúcii sa nemusí týkať iba zmeny spôsobu financovania alebo zmeny právneho rámca. Mobilita pracovnej sily zväčšuje predpoklad, že v blízkej budúcnosti sa učitelia v základných a stredných školách budú čoraz častejšie stretávať vo svojich triedach so zástupcami iných etníc, národov, prípadne vierovyznaní, čo si bude vyžadovať nové komunikačné, kooperatívne, pedagogicko-psychologické, riadiace a iné schopnosti. Rovnako sa menia nároky spoločnosti na obsah vzdelávania a premenu školy na „školu pre život“, na zmenu metód, foriem a prostriedkov vyučovania. V neposlednom rade sa tiež mení pohľad na moderné riadenie kolektívu učiteľov, ich motiváciu, ďalšie vzdelávanie, zvládanie náročných výchovných situácií, kvalitné sebahodnotenie učiteľa a pod.

V súčasnosti sa kladie predovšetkým dôraz na rozvíjanie odborných zručností žiaka a osobnostný rozvoj žiaka. Do popredia sa čoraz viac dostáva projektové vyučovanie, ktoré je tiež súčasťou change managementu.

Člen klubu zdieľal s ostatnými členmi svoje skúsenosti z projektového vyučovania. Uvádzame jeho príklad:

Projektové cvičenia ako súčasť change managementu na našej škole

Projektové cvičenia na našej škole sú ideálnym miestom pre prepojenie medzipredmetových vzťahov. V rámci projektového cvičenia vieme prepojiť kľúčové predmety v danom odbore. Príkladom môžem uviesť projektové cvičenia pre odbor chemická informatika, kde vieme prepojiť viaceré kľúčové predmety, ako napr. chémia, aplikovaná chémia, informatika a laboratórne cvičenia. Týždňový program projektového vyučovania ponúka žiakom možnosť zapájania logického myslenia a tvorby nových námetov pre zlepšenia cvičení. Aktívnym zapájaním žiakom sa zvyšuje motivácia žiakov pre štúdium, čo v konečnom dôsledku spôsobí vyššiu úroveň vzdelanosti žiakov na našej škole. Výstupom žiakov je individuálno-skupinová prezentácia dosiahnutých výsledkov, kde žiaci prezentujú nielen seba, ale aj danú pracovnú skupinu a prácu, ktorú počas „projektoviek“ vykonávali. Projektové vyučovanie je progresívna metóda vyučovania a na našej škole s ňou máme veľmi dobré skúsenosti zo strany pedagógov a hlavne zo strany žiakov.

Žiaci z II. C v odbore chemická informatika uskutočnili projektové cvičenia na tému: Lisovanie hrou – vylisuj si vlastný gumený výrobok. Téma bola založená na získavaní poznatkov o kaučuku, jeho spracovaní a výrobe vlastných výrobkov. V týchto projektových cvičeniach každý žiak získaval informácie z aplikovanej chémie a informatiky, ktoré potom aplikoval do výroby zadania v dokumente MS Word, čiže využil IT technológie a neskôr vytvoril PPT prezentáciu na danú problematiku, čiže využil aplikovanú informatiku. Na tomto príklade projektových cvičení vidíme krásne prepojenie medzipredmetových vzťahov. Preto sú projektové cvičenia vnímané u nás ako súčasť reálnej zmeny klasických vyučovacích hodín a súčasné progresívne metódy vzdelávania. Výsledkom sú spokojní, motivovaní a vzdelaní žiaci.

V mesiaci jún sa členovia ešte dvakrát. Témou prvého júnového stretnutia bola „Tvorivá dielnička“. Posledné stretnutie členov klubu sa nieslo v duchu bilancovania druhého polroka, čo im klub priniesol.

9. stretnutie:

Tvorivé dielne, ktoré organizujeme na našej škole sú veľkým prínosom pre žiakov základných škôl. Žiaci našej školy si pripravujú rôzne aktivity pre žiakov základných škôl, aby priblížili vyučovanie na našej škole.

Prinášame niektoré nápady členov klubu na realizáciu tvorivých dielní, ktoré sú zamerané na kreativitu žiakov a učiteľov v oblasti finančnej gramotnosti.

Tvorivé dielne z ekonomiky

Študenti našej strednej školy z odborov komerčný pracovník a styling marketing môžu ponúknuť žiakom ZŠ tieto tvorivé ekonomické aktivity:

1. Ekonomická hra – Business Master, ktorá je zameraná na rozvoj podnikateľských aktivít a podporu podnikateľského know-how. V tejto hre zakladajú, nakupujú a investujú do firiem, ktoré počas hry môžu transformovať, či predávať. Vyhráva ten, kto vlastní najviac podnikov a peňazí v hotovosti.

2. Finančná odysea – finančná hra na podporu finančnej gramotnosti, v ktorej vedomosti sú zamerané na financie, investície, zisk, či bankovníctvo. Hra je zameraná na rozvoj finančného a podnikateľského vzdelávania.

3. Podnikateľské zámery – študenti na OVY vytvorili podnikateľské zámery, na nimi zvolené typy podnikov, ktoré vysvetlia žiakom, predvedú prezentácie a podľa záujmu žiakov ZŠ pomôžu pri zostavení krátko podnikateľského plánu (ukážka ppt).

4. Ročníkové projekty - študenti KPD a SM sú zapojení do ročníkových projektov, v ktorej spracúvajú zaujímavé ekonomické a dopravné témy (ukážka ppt). Prváci spracovávali druhy

dopravy, druháci paletizáciu a kontajnerizáciu a tretíaci odborné témy v firmách, kde absolvovali odborný výcvik. Študentky z odboru SM môžu predviesť sukne, blúzky a šaty, ktoré ušili počas OVY. Predstaviť môžu aj ich strihy a úpravy strihov .

5. Ekonomické aktivity – študenti sa pomocou nich naučia rozlišovať a podporovať ekonomické myslenie a rozhodnutia

a) Rozvoj ekonomického myslenia - dôležité je rozvíjať ekonomické myslenie. Keď si vyberáme, čo si dáme na raňajky, čo si kúpime, kam radšej pôjdeme, na ktorý krúžok sa zapíšeme, to všetko sú ekonomické rozhodnutia. Vyberajme si ten najvhodnejší spôsob, ako uspokojiť svoje potreby a nezabúdajme, že zdroje sú vzácne.

A1 -Dokážte alebo vyvráťte mýtus

- Ekonomia je o číslach, vzorcoch, burzách, výpočtoch a tabuľkách v exceli.
- Hlavným predmetom skúmania ekonomie sú peniaze.
- Hlavná úloha podnikateľov je dosiahnuť čo najväčší zisk.

A2 - Ktorá aktivita sa dá nazvať ekonomickou a prečo?

- Janka si pripraví na raňajky praženicu.
- Rozhodne sa ísť do práce na bicykli.
- Po obede nechá čašníčke 2 eurá sprepitné.
- Poobede si trocha pospala v práci.
- Po dobrom spánku uzavrela výborný obchod, ktorý priniesol podniku veľký zisk.

A3 -Odpovedzte na otázky

- Aké bolo vaše prvé ekonomické rozhodnutie?
- Aké bolo vaše doposiaľ najužitočnejšie ekonomické rozhodnutie?
- Môžu byť vaše rozhodnutia neekonomické? Kedy?

b) simuláciou trhu -hra na trh

Triedu je potrebné rozdeliť na dve veľké skupiny – kupujúcich a predávajúcich.. Každý dostane kartičku kupujúceho alebo predávajúceho, podľa toho v akej je skupine. Každý žiak dostane pracovný list, ktorý slúži ako záznamový hárok z obchodovania. Do pracovného listu vždy zaznamená svoj obchod, aký mal limit na kúpu alebo predaj a za akú cenu uskutočnil obchod. V poslednej kolónke vyznačí stratu alebo zisk. Žiaci sa môžu voľne pohybovať po miestnosti a tam uskutočňovať svoje nákupy a predaje. Jeden žiak, alebo to môže byť aj učiteľ bude zapisovateľ (štatistický úrad) zrealizovaných obchodov na tabuľu, alebo záznamový hárok do počítača. Vždy, keď dvojica uskutoční obchod, odovzdá mu kartičku, dostane novú kartičku a nahlási za akú sumu uskutočnili transakciu zapisovateľovi (štatistickému úradu). Transakcie nahlasuje len predávajúci, zapisovateľ urobí čiarku v stĺpčeku k príslušnej cene. S jednou kartičkou je možné realizovať len jeden obchod (transakciu). Dáme im napr. 10 minút na uskutočňovanie obchodu. Môžu využívať všetky stratégie obchodovania. Počas tohto času by mali uskutočniť toľko obchodov, koľko je len možné – teda čo najviac. Je potrebné, aby sa učiteľ uistil, že žiaci porozumeli pravidlám, že každú transakciu má nahlásiť predávajúci štatistickému úradu a že novú kartičku dostanú až vtedy, keď uskutočnia obchod so starou kartičkou – aj napriek tomu, že by to pre nich znamenalo stratu. Každý žiak by sa mal snažiť maximalizovať svoj zisk (resp. minimalizovať stratu). Po 10 minútach prerušíme simuláciu a požiadame žiakov, aby sa pozreli na hárok záznamov, ktorý robil zapisovateľ (štatistický úrad). Tam vidia aké boli ceny ostatných uzatvorených obchodov. Pokračujeme v simulácii ďalších 10 minút v druhom kole. Po ukončení druhého kola si žiaci vypočítajú svoj zisk alebo stratu. Potom nasleduje diskusia o priebehu obchodovania, ako sa cítili, aké boli ich ciele, prečo dosiahli zisk alebo stratu, čo ich ovplyvňovalo na uzavretie obchodu, v ktorých situáciách bolo obchodovanie náročné a

pod. Na záver hodiny uskutočníme náskres priebehu obchodu do grafu a vyznačia rovnovážnu cenu. Odporúčania pre prax a spätná väzba: Aj v tomto prípade je priebeh všetkých troch vyučovacích hodín je hravý, žiaci si neuvedomujú samotné učenie. Pracovné listy, prezentáciu a testy, ktoré si učiteľ vopred pripraví, môže neskôr využívať a ľahko upravovať.

Z mojich skúseností vyplýva, že žiaci občas potrebujú zmenu počas vyučovania. Potrebujú vidieť, že informácie, poznatky a zručnosti, ktoré na hodine získavajú, precvičujú sú pre nich potrebné, že ich v živote využijú. A toto je pre nich zmena. Striedajú činnosti, rozprávajú a diskutujú o reálnych veciach z ich okolia, simulujú ich a zároveň sa učia.

10. stretnutie:

Členovia klubu na svojom stretnutí zhodnotili prínos ich činnosti v klube ako aj pretavenie nápadov a skúseností vo vyučovacom procese.

Všetky materiály, ktoré vzišli práve zo stretnutí klubu, budú využité na hodinách odborných predmetov rôznych zameraní, hlavne pri vyučovaní ekonomiky, ktorá sa vyučuje vo všetkých odboroch. Každý pedagóg sa v rámci svojich vyučovacích hodín snaží viesť žiakov k rozvíjaniu nielen podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností, ale aj k rozvíjaniu tzv. mäkkých zručností.

Takisto využívanie projektového vyučovania je pre žiakov a učiteľov veľkým prínosom. V závere členovia diskutovali o výstupe činnosti klubu za druhý polrok školského roka 2021-2022.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Témy, ktorými sa členovia klubu v druhom polroku zaoberali boli prínosné nielen pre samotných členov klubu, ale aj pre ostatných pedagógov a v neposlednom rade aj pre študentov Spojenej školy. Je veľmi dôležité, aby sa pedagógovia neustále posúvali dopredu a viedli k tomu aj svojich žiakov.

Takisto aj pedagógovia, aby mohli efektívne a kvalitne vyučovať, by sa mali neustále vzdelávať v tomto smere. Mali by sa vedieť orientovať v podnikateľskom prostredí a správne selektovať informácie potrebné pre podnikanie.

Práve podnikanie ako jedna z kľúčových kompetencií v rámci vzdelávania podporuje žiakov samostatne sa rozhodovať v podnikateľskej činnosti, ako aj v kreativite a hľadaní inovatívnych riešení.

Dnešná doba a hlavne pokovidová situácia naučila ľudí viac sa orientovať v online priestore.

Na trhu sa objavujú rôzne ponuky na online podujatia, ktoré sú zamerané na rozvoj podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností.

Preto je veľmi prínosné využívať aj ponuky rôznych organizácií, ktoré sa zameriavajú na rozvíjanie podnikateľských vedomostí študentov.

V rámci inovácie didaktických materiálov je potrebné sa zamerať na nové trendy vyučovania, rozvíjať u žiakov podnikateľské zručnosti a kritické myslenie.

V rámci kvalitného vzdelávania je potrebné zamerať sa na projektové vyučovanie. Je náročné na prípravu, no je veľmi zaujímavé a motivačné pre žiakov. Ak sa k nemu pridá práca s PC a simulačné cvičenia, tak sa uľahčí celý vzdelávací proces pre všetkých žiakov.

Príklady využitia projektového vyučovania:

- Využitie projektového vyučovania v predmete OBY v prierezovej téme konštrukcia vlastného el. zariadenia
- Využitie IKT vo vyučovaní OBY
- Prevencia sociálno-patologických javov vo výchovnej práci MOV na SŠ
- Úlohy na rozvoj tvorivého myslenia

- PPT prezentácia ako edukačná pomôcka vo vyučovaní OVY

Takéto pedagogické skúsenosti sa dajú uplatniť aj na vyučovaní iných odborných predmetov, keďže sme škola so širokým záberom študijných odborov.

V rámci pedagogického klubu sme naďalej prispievali k možnostiam projektového vyučovania vo všetkých odboroch. Žiakom boli zadelené projektové úlohy, na ktorých pracovali aj v tomto školskom roku a riešili veľa zaujímavých projektov. V tomto roku sme opäť zorganizovali súťaž o Cenu riaditeľky školy za najlepší žiacky projekt a žiaci nesklamali. Naopak prekvapili nás svojou originalitou a dobrými nápadi.

Nemenej dôležitou úlohou pre skvalitnenie edukačného procesu je modernizovanie odborných učební a vybavenie učební potrebnou didaktickou technikou. Aj v tomto školskom roku sme pokračovali v modernizácii odborných učební. Prispeli sme aj k získaniu finančných prostriedkov na vybavenie z projektov.

Naším cieľom je inovácia vzdelávania na našej škole, kde sa zameriavame na informatiku a IKT. Chceme, aby naši žiaci získali IT zručnosti s perspektívou uplatnenia sa v IT sektore.

Práca tohto klubu bola zameraná na podporu zlepšenia komunikácie pedagógov, vzájomnej spolupráce, zdieľanie skúseností, aj medzigeneračných a hlavne rozvíjanie podnikateľských zručností a vedomostí, ktoré využívajú následne v pedagogickej praxi. Očakávame tým aj zlepšenie podnikateľských vedomostí aj u žiakov.

Práca klubu vychádza z mapovania a spolupráce pedagogických zamestnancov na témach spojených s podnikateľskými zručnosťami.

Ďalej vychádza z praktickej skúsenosti jednotlivých členov klubu, keďže reálna skúsenosť je najdôležitejšia a zároveň najviac merateľná pri aplikácii v rôznych predmetoch, ktoré sú súčasťou pedagogického klubu vzhľadom k rôznorodosti predmetov.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Ivana Lazovanová
12. Dátum	30. 06. 2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Ivana Lazovanová
15. Dátum	30. 06. 2022
16. Podpis	